nationaal platform
voor de TALEN

Waarom jongeren geen talenstudies kiezen, maar ze dat wel zouden moeten overwegen

Dr. Maaike Koffeman, OPeRA conferentie 4 november 2021

SOFIE* (21): 'MIJN OUDERS DENKEN DAT IK BIOMEDISCHE WETENSCHAPPEN STUDEER'

Voor heel wat gezinnen zorgen de studiekeuzes van jongeren soms voor discussies, maar in de familie van Sofie was het onmogelijk om die conflicten op te lossen. "Ik wilde een talenopleiding volgen, maar mijn ouders geloofden dat dat zinloos was. Voor hen was het ondenkbaar om voor een richting te kiezen die studenten niet op een specifiek beroep voorbereidt." Daarom schreven ze hun dochter twee jaar geleden in voor de bacheloropleiding biomedische wetenschappen aan de UGent. Wat ze niet weten, is dat Sofie nooit een vak uit die richting volgde. Ze stapte nog voor de start van haar eerste academiejaar over naar de opleiding taal- en letterkunde met keuzeopties Engels en Italiaans. "Ik moest dit voor mezelf doen, andere studierichtingen zouden me ongelukkig maken."

Sofie is nog steeds met de richting biomedische wetenschappen bezig, maar dat doet ze enkel omdat ze de verhalen over haar studententijd dan geloofwaardig kan overbrengen aan haar ouders. "Ik wil het ze pas vertellen zodra ik afgestudeerd ben. Ze zullen op dat moment waarschijnlijk teleurgesteld zijn, maar dan kunnen ze er toch niets meer aan veranderen."

Tot die tijd geniet Sofie van wat haar opleiding te bieden heeft en pleit ze ervoor om het taalonderwijs meer te waarderen. Toekomstzorgen heeft ze naar eigen zeggen niet. "Ik zou later graag voor een universiteit in Italië werken, daarmee zou ik kunnen bewijzen dat mijn ouders fout zaten."

advalvas.vu.nl/nieuws/nog-maar-200-eerstejaars-voor-studie-nederlands

Onderwijs 02 oktober 2020

Nog maar 200 eerstejaars voor studie Nederlands

De instroom bij de vijf opleidingen neerlandistiek is opnieuw gedaald. Minister Van Engelshoven doet te weinig om hun voortbestaan veilig te stellen, zeggen critici.

Het gaat nog altijd niet goed met de universitaire opleidingen Nederlandse taal en cultuur. Van 2010 tot 2019 daalde de instroom in de bachelor met 60 procent, schreef minister Van Engelshoven deze week in antwoord op Kamervragen van GroenLinks en CDA.

Veel minder

Een rondgang leert dat het er dit nieuwe studiejaar niet beter op wordt. Uit voorlopige tellingen van de opleidingen blijkt dat ze samen maar 200 eerstejaars hebben verwelkomd. Zelfs de bachelor van de Universiteit van Amsterdam – in 2010 nog de grootste met 178 eerstejaars – houdt er dit jaar nog maar een kleine 40 over. De Vrije Universiteit doekte haar opleiding begin 2019 al op. Kennelijk kon de UvA daar niet van profiteren.

nationaal platform
voor de TALEN

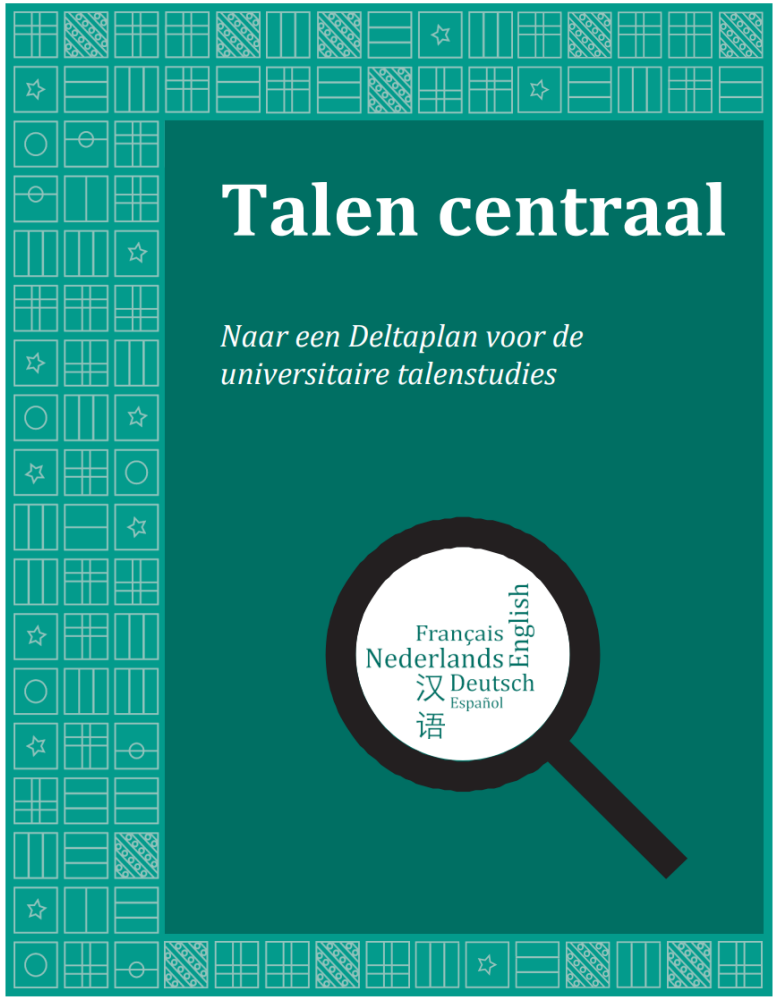

nationaal platform
voor de TALEN

www·platformtalen·nl

Instroomcijfers taal- en cultuuropleidingen

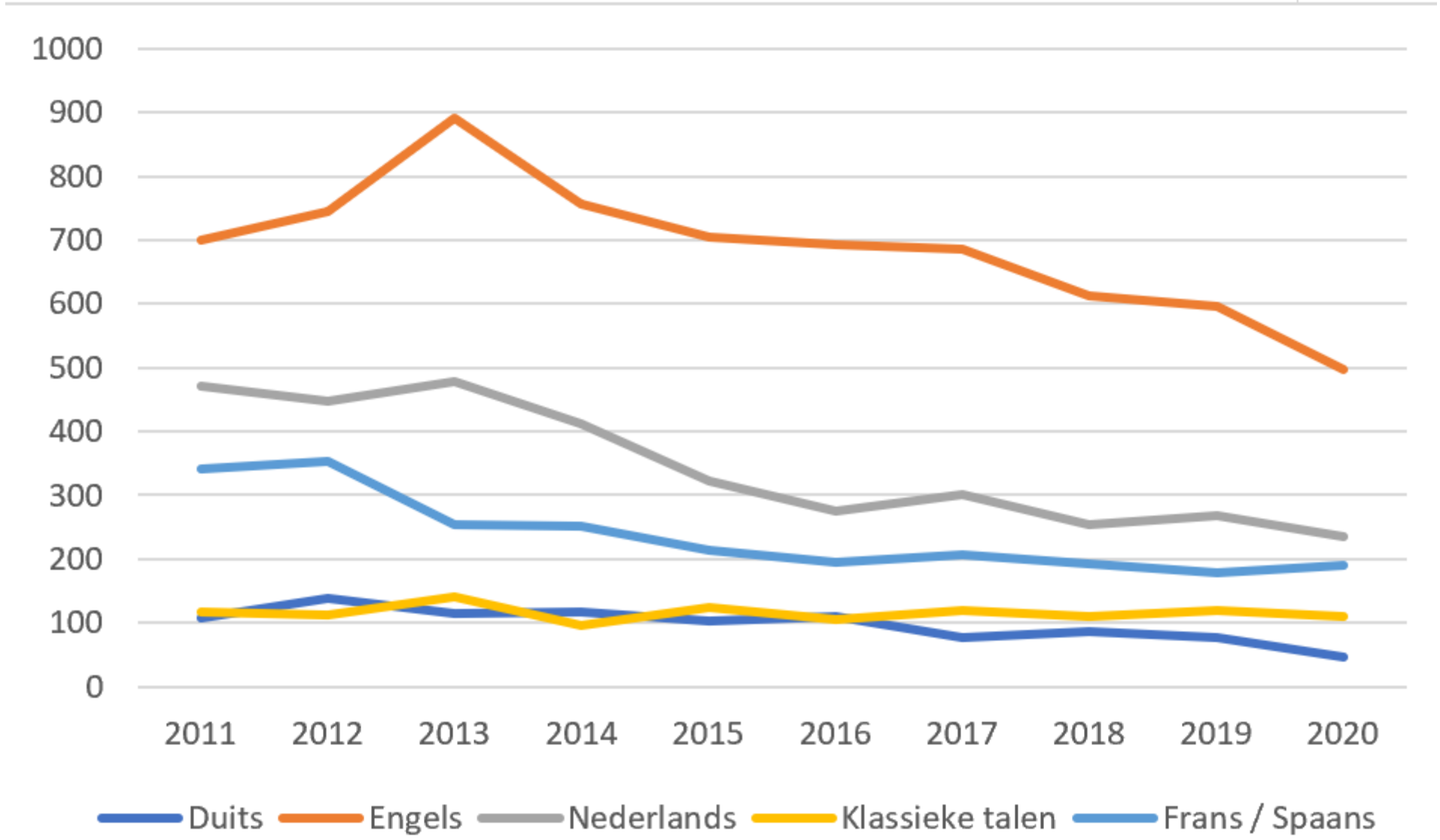

Keuzetrends in het taal- en cultuurdomein

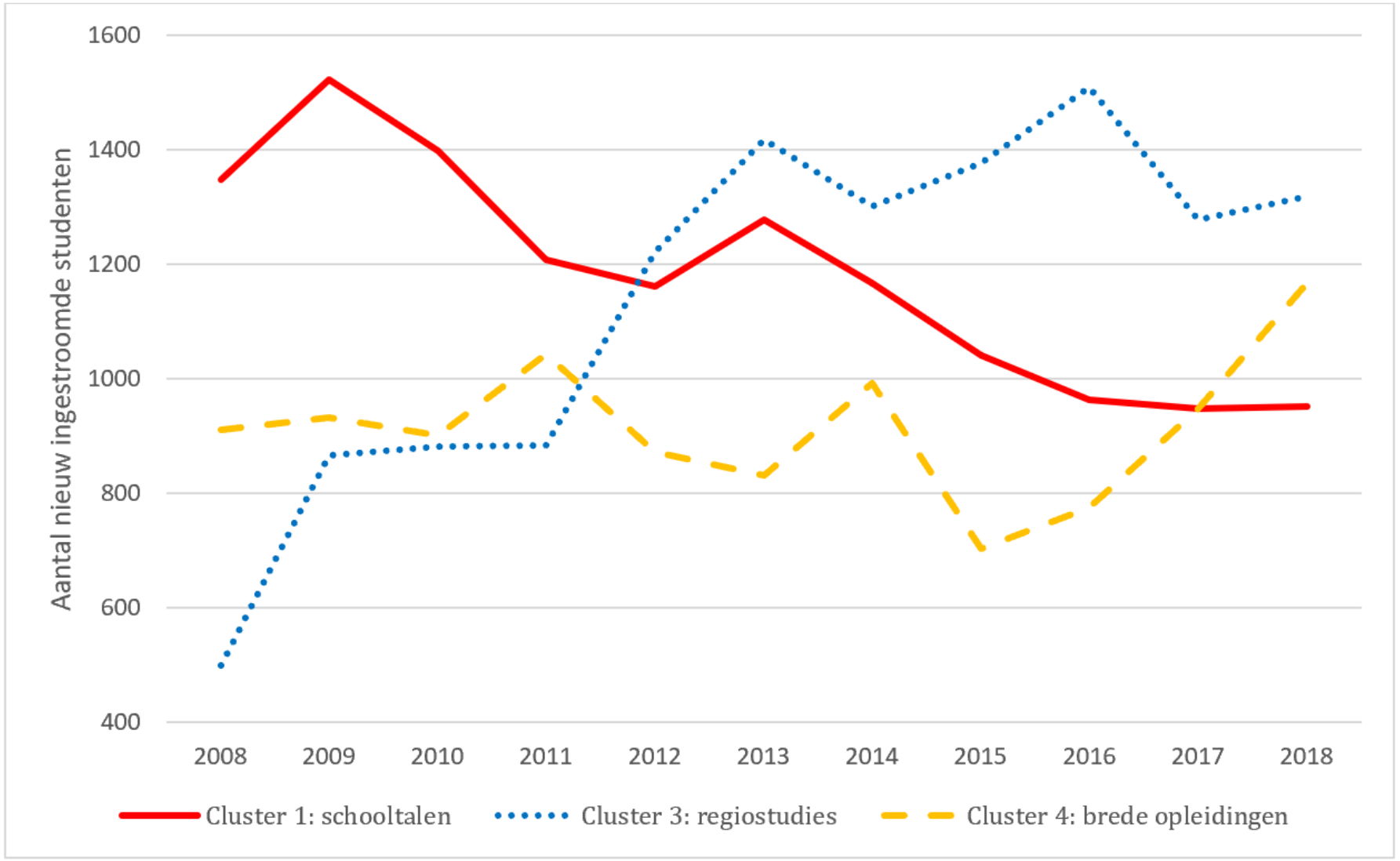

Bron: Talen Centraal (2019)

Waarom is dit een probleem?

Belangwekkende academische vakgebieden bloeden dood

Maatschappelijke behoefte aan taal- en cultuurspecifieke expertise kan niet langer worden vervuld (m·n· in media, bedrijfsleven, diplomatie, vertaalwezen)

Maar vooral: groeiend tekort aan (academisch gevormde) talendocenten in het voortgezet onderwijs

Tabel 3 Prognose vraag naar leraren (in fte en als %)

	FR	DU	NL	NA	SK	WI	KT	Totaal
Benodigd 2020 - totaal	**2.043**	**2.285**	**5.893**	**1.854**	**1.496**	**5.582**	**719**	**57.650**
Benodigd 2020 – 2e graads	1.520	1.639	4.484	1.200	802	3.880	332	42.878
Benodigd 2020 – 1e graads	523	646	1.410	654	693	1.701	386	14.771
Benodigd 2025 - totaal	**1.999**	**2.215**	**5.751**	**1.802**	**1.457**	**5.439**	**708**	**56.282**
Benodigd 2025 – 2e graads	1.488	1.587	4.378	1.164	781	3.780	328	41.875
Benodigd 2025 – 1e graads	512	627	1.373	638	676	1.659	380	14.407
Benodigd 2030 – total	**1.931**	**2.131**	**5.550**	**1.738**	**1.406**	**5.245**	**687**	**54.347**
Benodigd 2030 – 2e graads	1.437	1.527	4.225	1.121	753	3.643	318	40.435
Benodigd 2030 – 1e graads	494	605	1.325	616	653	1.602	368	13.912
Onvervulde vraag 2020 - totaal	**0,7%**	**0,8%**	**0,2%**	**0,6%**	**0,8%**	**0,3%**	**1,3%**	**0,4%**
Onvervulde vraag 2020 – 2e graads	0,5%	0,7%	0,1%	0,4%	0,8%	0,1%	1,3%	0,3%
Onvervulde vraag 2020 – 1e graads	1,4%	1,0%	0,4%	0,9%	0,8%	0,7%	1,3%	0,8%
Onvervulde vraag 2025 - totaal	**8,9%**	**9,5%**	**0,8%**	**7,4%**	**8,3%**	**5,1%**	**9,4%**	**2,2%**
Onvervulde vraag 2025 – 2e graads	8,9%	11,9%	0,9%	10,5%	14,3%	3,9%	11,2%	2,0%
Onvervulde vraag 2025 – 1e graads	8,6%	3,4%	0,4%	1,6%	1,5%	7,7%	7,9%	2,6%
Onvervulde vraag 2030 - totaal	**15,0%**	**12,9%**	**0,2%**	**11,0%**	**12,8%**	**6,4%**	**15,4%**	**3,0%**
Onvervulde vraag 2030 – 2e graads	15,2%	17,3%	0,1%	16,5%	22,6%	5,7%	18,5%	2,9%
Onvervulde vraag 2030 – 1e graads	14,4%	1,8%	0,4%	1,0%	1,4%	8,0%	12,6%	3,1%

Bron: Arbeidsmarktramingen CentERdata

Bron:
www.voion.nl/media/3923/tekortvakken-vo-in-beeld.pdf

Mogelijke oorzaken

Profielkeuze leerlingen vwo 2019/20

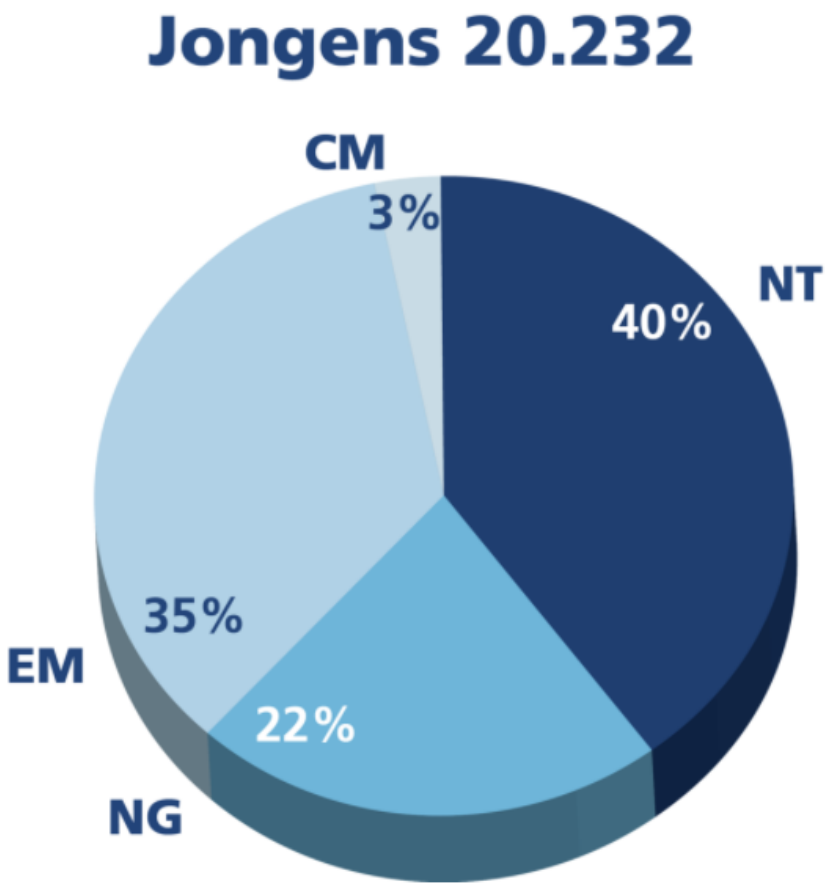

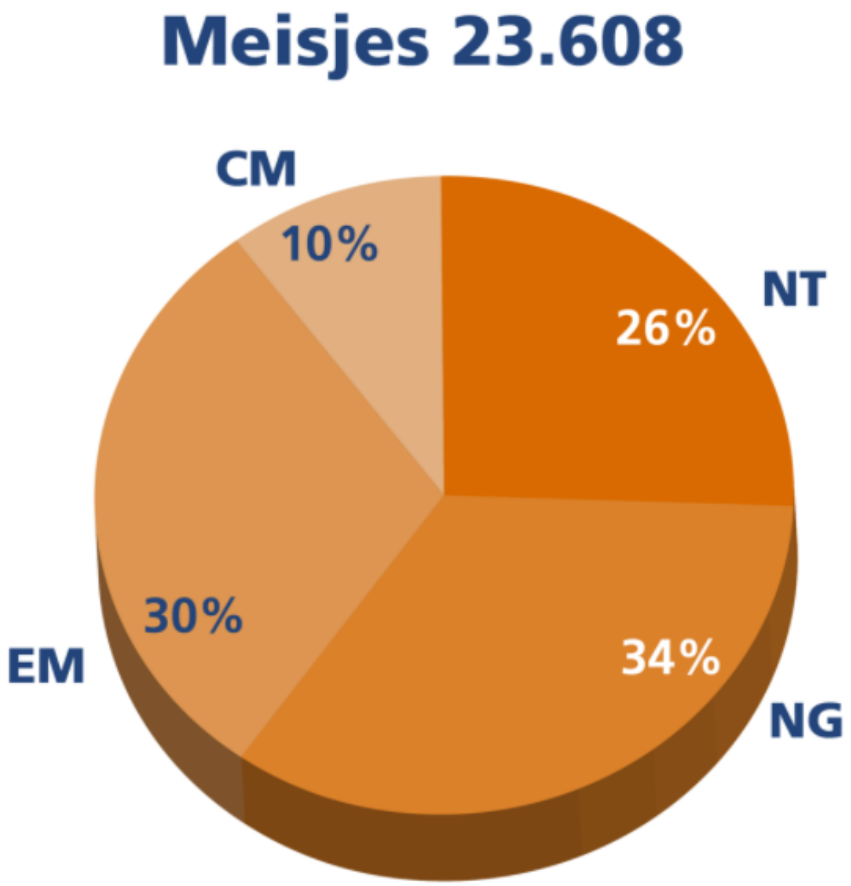

Mogelijke oorzaken

vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/pretpakket#.YYABgJ7MLD4

Je hebt gezocht op het woord: pretpakket.

pret·pak·ket *(het; o;* meervoud: *pretpakketten)*

1 *(onderwijs)* vakkenpakket met weinig of geen exacte vakken

Mogelijke oorzaken

Minister begrijpt dat VU stopt met bachelorstudie Nederlands

Volgens de minister denken veel jongeren dat ze met Nederlands alleen maar voor de klas kunnen staan als docent, maar is dat een misverstand. "Je kunt er ook vertaler of redacteur bij een uitgeverij mee worden."

ster Van Engelshoven van Onderwijs ANP

Minister Van Engelshoven heeft begrip voor het besluit van de Vrije Universiteit Amsterdam om te stoppen met het aanbieden van de bachelorstudie Nederlandse literatuur als studierichting. Zaterdag werd bekend dat de VU de stekker trekt uit de studierichting, die is ingebed in de brede bachelor literatuur en samenleving.

Mogelijke oorzaken

GENOOTSCHAP OnzeTaal

‘Nederlands: echt een saai vak!’

home / nieuws en dossiers / weblog / ‘nederlands: echt een saai vak!’

- vinden Nederlandse middelbare scholieren
- blijkt uit onderzoek van Onze Taal

Nederlandse middelbare scholieren vinden Nederlands een saai vak en piekeren er niet over Nederlands te gaan studeren. Dat blijkt uit een onderzoek van Anne van Asseldonk en Peter-Arno Coppen van de Radboud Universiteit Nijmegen, dat is verricht in opdracht van het Genootschap Onze Taal. De uitkomsten verschijnen in het novembernummer 2019 van het maandblad *Onze Taal*.

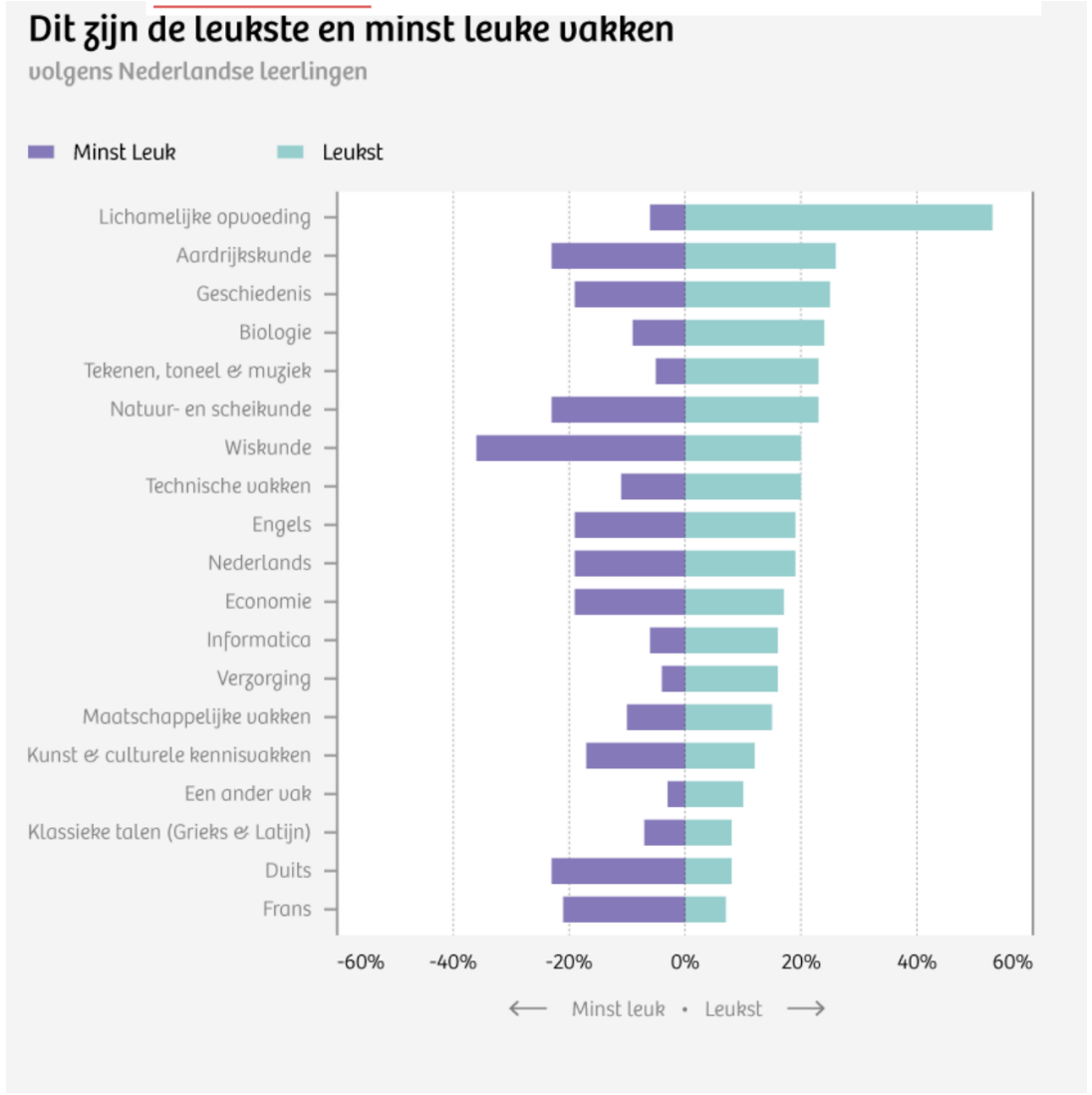

Bron: Nederlandse Taalunie, Taalpeil-onderzoek 2007, Onderwijs Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Suriname

Probleemanalyse (Talen Centraal, 2019)

- Leerlingen willen hun opties openhouden
- Het taal- en cultuurdomein heeft een imagoprobleem
- Studiekiezers hebben een beperkt zicht op de inhoud van talenopleidingen en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt
- Het taalonderwijs in het vo motiveert leerlingen onvoldoende voor vervolgopleidingen op dit terrein
- De taal- en cultuuropleidingen sluiten niet goed aan op de wensen en interesses van studiekiezers

Uitkomsten onderzoek Tevredenheid en toekomstperspectief (2018)

Zou je opnieuw voor dezelfde studie hebben gekozen?

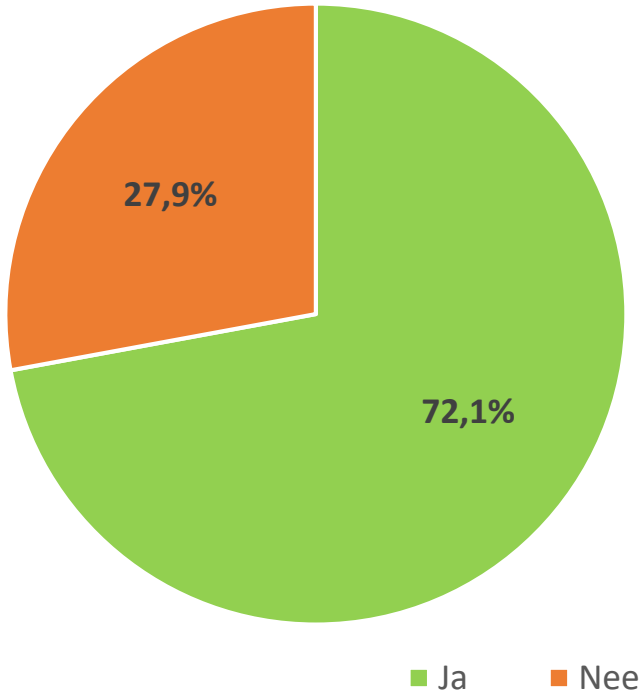

Zou je anderen aanraden een talenstudie te kiezen?

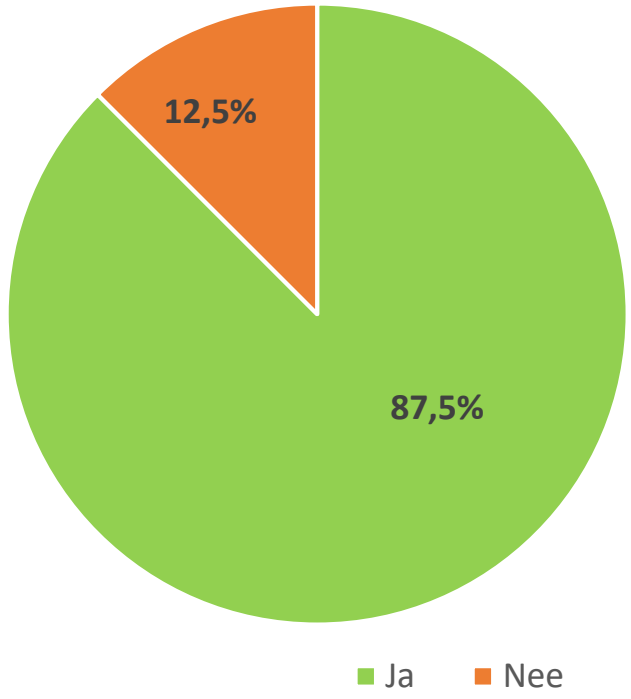

Uitkomsten onderzoek Tevredenheid en toekomstperspectief (2018)

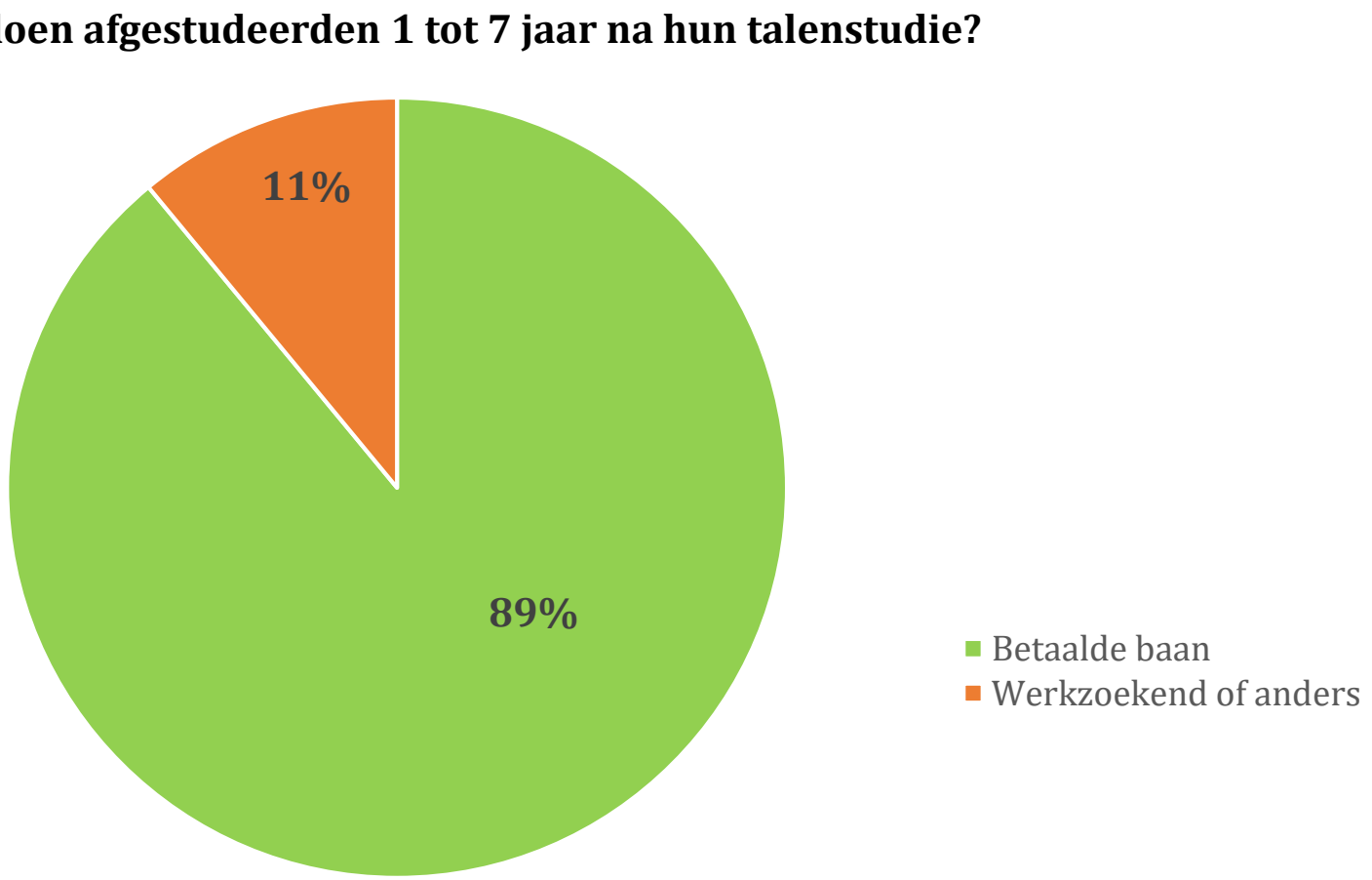

Uitkomsten onderzoek Tevredenheid en toekomstperspectief (2018)

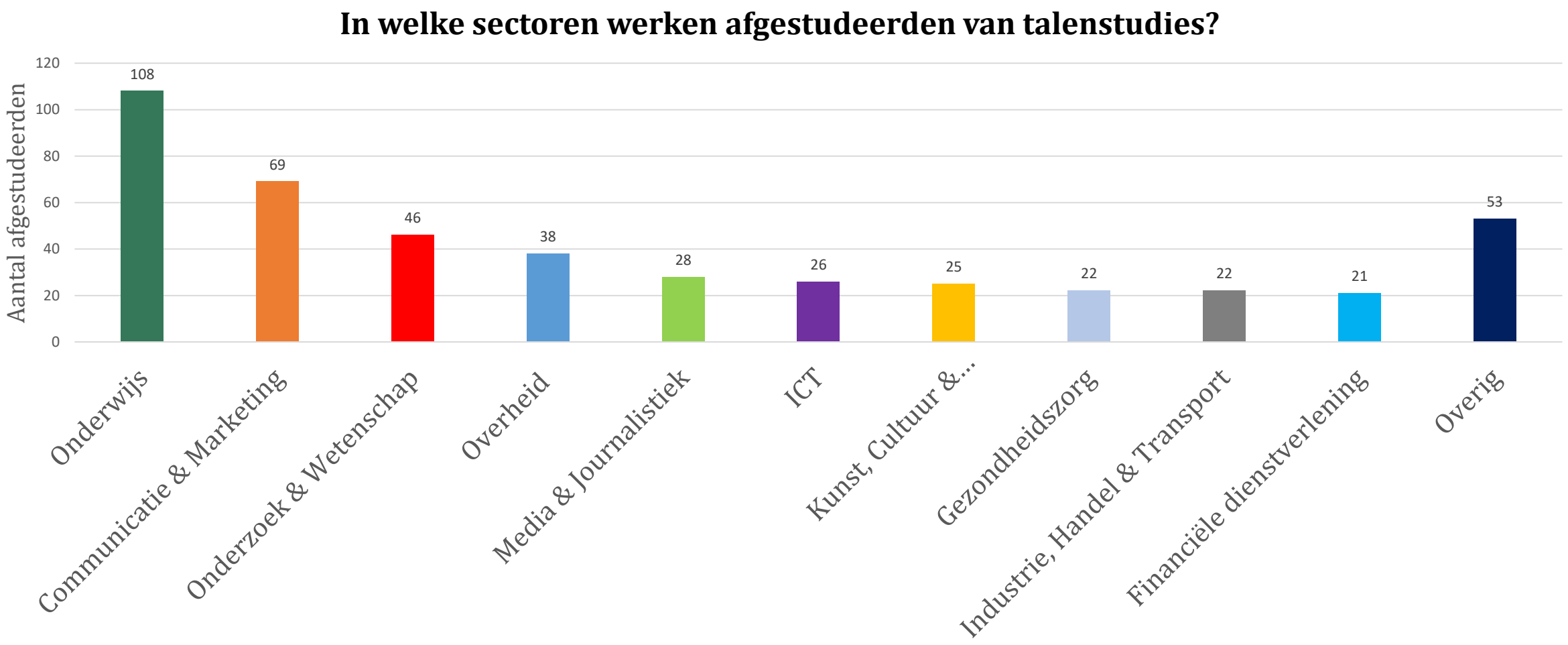

Uitkomsten onderzoek Tevredenheid en toekomstperspectief (2018)

Uitkomsten onderzoek Tevredenheid en toekomstperspectief (2018)

Alumnus Engels:
“Er zijn veel mogelijkheden die voor de hand liggen, maar volgens mij is er veel meer mogelijk.”

Alumnus Frans:
“Bijna nooit wordt deze studie gevraagd in een vacature.”

Alumna Nederlands:
“Ik zie zelf de toegevoegde waarde van neerlandistiek, maar ik heb het idee dat de arbeidsmarkt dat niet altijd ziet.”

Alumna Spaans:
“Dankzij mijn studie kan me goed uitdrukken in het Nederlands, Spaans en Engels. Dat is een heel concrete, toepasbare vaardigheid die niet iedereen heeft, en die het uitstekend doet op mijn cv.”

Oplossingsrichtingen

- Vernieuwing universitaire opleidingen
- Schooltaalonderwijs inhoudelijk verrijken (kennisinhoud, uitdaging, onderzoeksvaardigheden)
    - > www.curriculum.nu
    - > www.vakdidactiekgw.nl
    - > www.taalwijs.nu
    - > www.pws-wereld.nl
- Verbeteren aansluiting vo-wo (vaksteunpunten)
- Imago van en kennis over talenstudies verbeteren via een landelijke studiekeuzecampagne

Studiekeuzecampagne

www.talenstudievoorjou.nl en
www.instagram.com/talenstudie

Boodschap: ***een talenstudie is uitdagend en biedt veel meer mogelijkheden dan je denkt***

- Testimonials van studenten en alumni
- Informatie over talenstudies en de arbeidsmarkt
- Zoekmodule met met informatie over alle universitaire talenopleidingen

Interviews

Een talenstudie is niet voor iedereen, maar wel voor deze studenten. Ontdek hoe interessant en veelzijdig hun opleidingen zijn en welke ambities deze studenten hebben voor de toekomst.

"Bij mijn talenstudie kunnen zowel alfa- als bètastudenten terecht."

"Ik zocht een uitdaging en heb die gevonden in mijn talenstudie."

"Het is belangrijk om ook de wereld buiten Europa goed te kennen."

"Kies een studie waar je gepassioneerd over bent."

"Van een bijzondere ontdekking heb ik mijn eigen onderzoeksproject gemaakt."

"Alles wat ik interessant vind, komt in de studie terug."

Bezoek de open dagen:
29-30 oktober: Universiteit Leiden
5-6 november: Vrije Universiteit Amsterdam
5-6 november: Radboud Universiteit Nijmegen
6 november: Tilburg University
12 november: Rijksuniversiteit Groningen
19-20 november: Universiteit Utrecht
online open huis: Universiteit van Amsterdam

Welke talenstudie past het best bij jou?

OPLEIDINGENZOEKER >

Welke soorten opleidingen zijn er?

TALENSTUDIES >

Wat kun je ermee worden?

TAALBEROEPEN >

Waar komen afgestudeerden terecht?

ALUMNIVERHALEN >

Inzichten uit de campagne

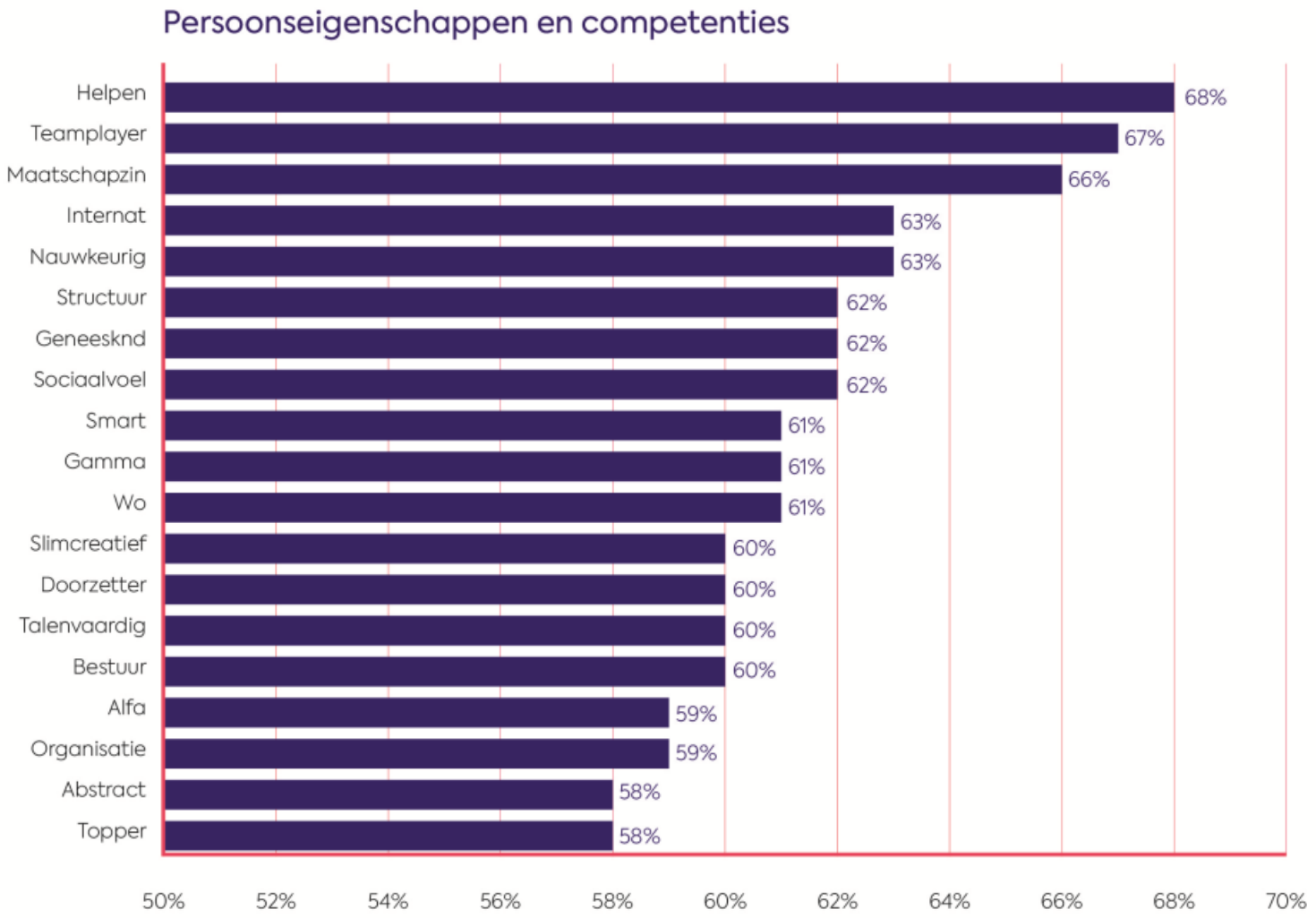

Bron: Qompas BV

Inzichten uit de campagne

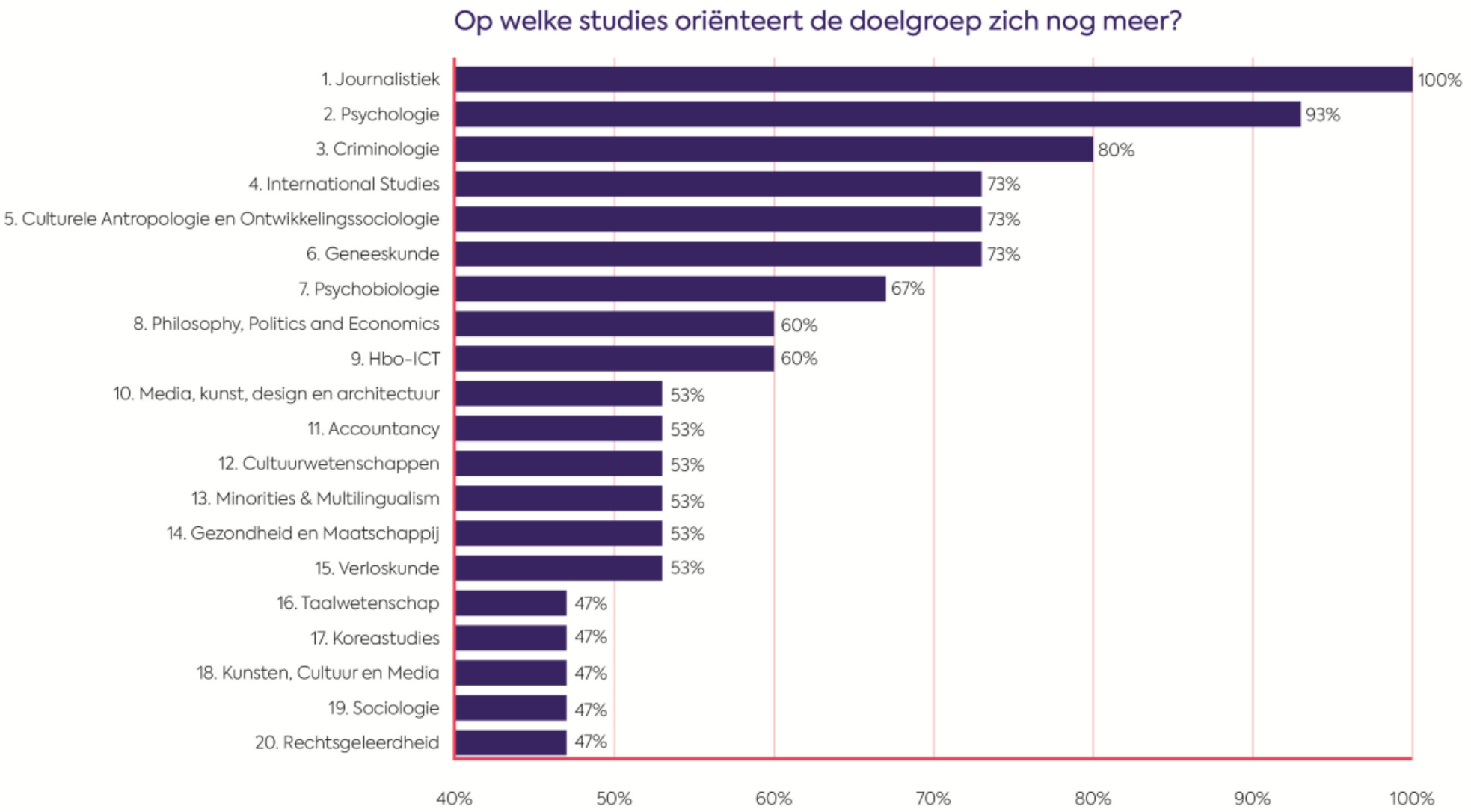

Bron: Qompas BV

Meer weten?

www.platformtalen.nl

nationaal platform
voor de TALEN